

Schillerinstitutet i Sverige
Box 6057,
129 07 Stockholm
08/983010

Remissyttrande

20210618

Finansdepartementet

Via e-post till: fi.registrator@regeringskansliet.se

Promemorian: Riskskatt för vissa kreditinstitut

Diarienummer: Fi2020/03725/S1

Sammanfattning:

Schillerinstitutet i Sverige välkomnar förslaget om riskskatt för vissa kreditinstitut eftersom det gör det möjligt för Sverige att äntligen reagera på de finansiella stormvarningarna och börja diskutera vilka risker som Sverige nu är tvingade att ta för att stötta storbankerna varje gång det är kris. Vi avstyrker dock förslaget om riskskatt för vissa kreditinstitut med motiveringen att åtgärden är alldeles för otillräcklig. Bankskatt eller stabilitetsfonden och de andra buffertarna räcker inte på långa vägar om staten och bankkunderna tvingas stå som borgenärer för storbankerna och deras affärer på de internationella finansmarknaderna.

Vi förslår att staten, i stället för bankskatt, drastiskt minskar sin risk genom att återinföra bankdelning och därmed avsäger sig ansvaret för finanssystemets gigantiska spekulationsexcesser. Staten behåller därmed sin garanti för den systemviktiga mycket mindre delen av dagens universalbanker, nämligen affärsbanksdelen som sköter kundernas konton och betalningssystem samt handels- och företagskrediter enligt banklagen. Det gör statens risker hanterliga på ett sätt som en bankskatt inte kommer i närheten av.

Vi föreslår att statens och bankkundernas riskåtaganden för banksystemet omedelbart sammanställs och storleksbedöms. För bankkunderna gäller det särskilt i vilken mån deras placeringar (insättningar) i banken får tas i anspråk för att täcka bankens förluster enligt den gällande bankkrishanteringslagstiftningen om användandet av bail-in som Sverige infört enligt förslag från EU.

Vi föreslår att bankerna omedelbart skall åläggas att börja informera sina kunder i vilken mån och med vilken prioritetsordning deras placeringar (insättningar) i banken får tas i anspråk för att täcka bankens förluster enligt den gällande bankkrishanteringslagstiftningen med bail-in.

Fördelarna med en rågång mellan affärsbanksverksamhet och värdepappershandel går långt utöver stabilisering av de systemviktiga affärsbankerna och statens befrielse från den domedagsrisk som följer av dagens garantier för storbankerna. Vi föreslår att bankdelning görs till utgångspunkt för att befria den reala ekonomin från den långa finansiella åtstramning som permanentat arbetslöshet speciellt för ungdomar och lett till underutnyttjande av affärsmöjligheter för företag, landsbygd och bostadbyggare.

Vi föreslår att en nationell infrastrukturbank, Sveriges infrastrukturbank, upprättas under Riksgälden och att den finansieras genom utgivning av obligationer, liknande dagens gröna obligationer, vilka kan köpas av Riksbanken och kapitalmarknaden. Syftet skall vara att skapa en tillräckligt stor riktad statligt styrd kreditgivning från Riksbanken, Riksgälden och kapitalmarknaden, så att de oundgängliga mycket stora svenska infrastrukturprojekt som tunnlarna under Öresund, nya kärnkraftverk och ett nät för höghastighetståg med magnetsvävarteknik kan finansieras.

Vi föreslår att, de från värdepappersspekulation sanerade, bankerna tillsammans Statens Exportkredit, Kommuninvest och andra speciallåneinstitut anlitas som verktyg för att hantera den expansion av kreditgivningen till produktiva företag, exportföretag, kommuner och olika branscher, som nu krävs för att Sverige skall kunna bygga upp sin produktionskapacitet och infrastruktur för att delta i den globala uppbyggnad av hälsovård och infrastruktur, som nu måste till i pandemibekämpningen.

Vi föreslår att standardmagnettåg som kan gå 500 km/tim och mer, görs till riktpunkt för den produktivitetshöjande teknik som måste känneteckna den infrastruktur som skall finansieras. Hög teknisk produktivitet i

investeringarna stabiliserar finansieringen både för själva projektet och, genom höjningen av den allmänna produktiviteten, även det nationella finanssystemet.

Nya undersökningar som bör beaktas

Det finns ett stort behov av ett klagörande av EU:s system för bankkrishantering, som nu gäller i Sverige, särskilt systemet med Bail-in som är en snårskog.

Det går inte att jämföra systemet för bankkrishantering med konkursen för ett vanligt företag, eftersom alla fordringsägare inte kommer att behandlas lika när en bank krisar. Syftet med lagen är inte likabehandling, utan att "värna om den finansiella stabiliteten". Detta innebär att bankaffärerna inte skall avslutas som vid en konkurs, utan hållas igång för att inte genom ett abrupt avslut orsaka extra värdeförstörelse. Detta kan ändra prioritetsordningen, så att rättssäkerheten äventyras.

Mest systemkänsliga är derivataffärerna, vars gigantiska omfattning gör att minsta rubbning kan betyda enorma internationella värdeförändringar. Alltså betyder huvudregeln "värna om den finansiella stabiliteten" att de största beloppen i bankernas redovisning, derivaten, får förtur. Detsamma gäller alla säkerställda obligationer. Notan dunsar därför tungt ned i famnen på bankernas andra långgivare. Men är man en mycket stor långgivare, kan man komma undan notan genom att anlitas för att stå kvar som långgivare för att den rekonstruerade banken, eller bryggbanken, ska ha de medel som krävs för att vara godkänd som bank.

Dessa godtyckliga regler gör att långgivare inte kan ha en aning i förväg om hur deras fordran kommer att behandlas, i synnerhet om det finns långgivare, som likt 100.000 italienare lurats placera sina pengar i bankobligationer avsedda för bail-in. Det var högavkastande papper som jämställdes med supplementärt ägarkapital och därför rök först när fyra banker gick omkull 2015. Sedan en pensionär, som förlorat sitt livs besparingar på detta sätt, begick självmord, har systemet med bail-in blivit politiskt omöjligt i Italien. Det har praktiken övergivits och man har återgått till det gamla systemet med bail-out bestående av jättelika statliga bankräddningspaket.

Lagen om bankkrishantering med bail-in kallas Cypernmodellen. Det var namnet den gavs av Eurogruppens dåvarande ordförande Jeroen Dijsselbloem den 29 mars 2013 när bankkunderna på Cypern plötsligt upptäckte att deras pengar var spärrade på deras bankkonton. Det ledde till tvärstopp i ekonomin, så till den grad att containerna stockades upp i hamnarna när företagen berövats sitt rörelsekapital på bankkontona.

Bail-in kan, precis som när den tillämpades på Cypern, riktas mot privatpersoners insättningar på bankkonton över 100.000 euro, men för kontohavare som företagare, institutioner, kommuner, stiftelser och andra finns ingen statlig insättargaranti på 100.000 euro. I lagen blir dessa insättningar och andra placeringar i banken en "investering" som kan beslagtas genom bail-in/skuldreduktion från en dag till nästa. Den reala ekonomin får betala priset för den virtuella ekonomins förluster.

Liksom i Italien och på Cypern har även bankkunder i Spanien och Portugal drabbats av bail-in. I Spanien rev Högsta domstolen upp en bail-in just på grundval av vilseledning av investerarna.

Hela banksystemet riskerar att gå i baklås när bankkrishanteringslagen börjar användas. I Portugal blev institutionella placerare i Novo Banco utsatta för en bail-in. Bankerna fick då svårt att låna upp kapital för att genomföra de kapitaliseringar de är ålagda. En hel marknad för upplåning till bank ströps så att många banker i Sydeuropa tvingades till sammanslagningar eller nedläggning.

På Cypern i mars 2013 fick vissa systemviktiga institutioner gå före. Medlen på bankkunders insättarkonton gick med prioritet till att betala en av de största långgivarna till Cyperns banker, nämligen Europeiska centralbanken. Andra som anses systemviktiga är de 29 "G-SIFU:s", vilka är 29 europeiska storbanker, inklusive Nordea, som anses vara så systemviktiga att de skall prioriteras. När "systemviktiga" poster i bankens balansräkning prioriteras och vanliga bankinsättare omdefinieras till "långgivare", blir i stället insättningar på privatpersoners, företagares, organisationers och institutioners bankkonton det som efter ägarkapitalet skall betala en bankkras. Det också själva idén med införandet av bankkrishanteringslagen att Statens kostnader för bankkriser skulle minskas under slagordet att "ägarna och långgivarna" i första hand skall betala för banker i kriser.

Det är därför viktigt rättsläget för alla värdepapper i svenska bankerna klargörs och bankerna omedelbart åläggs att börja informera sina kunder

i vilken mån och med vilken prioritetsordning deras placeringar (insättningar) i banken får tas i anspråk för att täcka bankens förluster enligt den gällande bankkrishanteringslagstiftningen med bail-in.

Vad vi ser är en extremt snårig ny lag, där storbanker och statsmakten gjort gemensam sak att lasta nästa bankkris på vanliga, men välbeställda, privatpersoner och på den reala ekonomins företag. Den enda säkerheten för att inte bankernas spekulationsverksamheter betalas på detta sätt är att bankerna bryts upp så att den vanliga affärsbanksdelen med kontohantering och företagsutlåning skiljs bort från värdepappershanteringen, och bankernas utlåning regleras som det var förr.

Bruksanvisning för en bankreform med tre steg!

1. Bankdelning med Glass-Steagall
2. Statlig kreditgivning
3. Bygg stora projekt

Finanskrisen som pågått sedan 2007 är resultatet av 40 år av finansiell globalisering som slagit sönder realekonomin. Sammanbrottet har hittills endast temporärt undvikits genom att västvärldens centralbanker pumpat in fantastiska summor för att hålla finanssystemet flytande. Dessa krediter går uteslutande till banksystemet, medan den reala ekonomin sätts på svältkur med åtstramningspaket i land efter land. Denna sedeltryckning, och de ytterligare pyramider av riskabel spekulering de används för, gör att världen står inför en inflations-explosion som kan slå sönder allt.

Den enda lösningen är att återskapa creditsystemet för att få igång infrastruktursatsningar, produktion och massor av kvalificerade arbeten. Det kräver en sanering av finanssystemet genom bankdelning.

1. Gör en bankdelning i Sverige

Städa upp i banksystemet: Återinför bankdelning med förebild från Glass-Steagall-lagen som infördes under den amerikanske presidenten Franklin Roosevelt 1933. Bankerna delas då upp så att endast den verksamhet som är samhällsnödvändig, skyddas av den staten och dess insättargaranti. Den spekulationsinriktade värdepappershandeln, som i Sverige tidigare sköttes i finansbolag och fondkommissionärsbolag, får

stå fri att klara sig själv. Det som garanteras staten är bankkontoinsättningar, betalningssystem, samt krediter till handel och företag, vilket sköts av det som tidigare kallades affärsbanker och sparbanker. Andra värdepapper som är kopplade till den allmänna välfärden och folkförsörjningen såsom pensioner, boende, industri, infrastruktur och nödvändiga institutioner måste också skyddas. Bankdelning gör att människor och realekonomi kan hållas igång även i den största finanskrasch när bergen av spelskulder från det globala finanssystemet elimineras i konkurser.

Vid bankdelning upphävs länken mellan banklagen och värdepappersmarknadslagen. Sverige hade uppdelningen enligt Glass-Steagall fram till banklagen 2004:297. Då möjliggjordes mixningen till dagens "universalbanker" genom sammanslagning av affärsbanker, finansbolag, försäkringsbolag och bolånehypotek. I lagboken behölls både banklagen och värdepappersmarknadslagen (numera 2007:528) men de länkades ihop med en hänvisning (7 Kap. 1§, 13.) i banklagen. Båda lagarna reglerar de olika verksamheterna, reguljär bankverksamhet och värdepappershandel, som alltså kan återskiljas genom att länken och några få andra saker städas bort i banklagen.

2. Inför ett kreditsystem med riktade Riksbankskrediter

Om Glass-Steagall återinförs, i tid innan kollapsen eliminerar bankbubblorna, kan en hyperinflationskollaps undvikas. När spekulationsverksamheterna avskilts och tillåtits gå i konkurs stryks både spekulationskulder och förluster. Denna sanering gör det möjligt att ge ut ny statlig likviditet utan att den blandas med finanssystemets ruttna krediter/värdepapper.

När Glass-Steagall använts för att städa upp i banksystemet kan affärsbankerna åter inriktas till samverkan med sina privat- och företagskunder, men mitt i denna omstrukturering kommer bankkrediter definitivt inte att räcka till en utvidgad ekonomi som kan lösa arbetslösheten. Det kommer att krävas att Riksbanken vid sidan av målet för valutastabilitet ges nya målsättningar för sysselsättning, infrastrukturinvesteringar och produktivitet utveckling av sin ägare Riksdagen, så att den kan användas för att skapa statliga krediter till prioriterade stora infrastrukturprojekt. Riksbanken kan då ge ut så mycket riktad kredit att landets lediga eller felsysselsatta arbetskraft resp. maskinkapacitet sätts i fullt arbete. Den nyskapade likviditetens värde säkras genom att de projekt som startas, skapar fysiska

ekonomiska värden motsvarande mer än de riksbankskrediter som satsas.

3. Starta tillräckligt stora projekt

Situationen sedan berget av spekulatörsskulder städats bort kommer att vara skakig. Stora skulder kommer att finnas kvar, representerande fullt legitima verksamheter, men också förpliktelser att betala pensioner, a-kassa, sjukvård, omsorg och utbildning. Samtidigt har landets reala ekonomiska produktionsförmåga monterats ned i flera årtionden av underinvesteringar och nedläggningar av industri och jordbruk.

Det enda som kan ge trovärdighet åt den svenska ekonomiska utvecklingen, statsskulden och valutan i en finanskris är att något görs för att skapa förutsättningarna för en stark ekonomi i framtiden genom initiativ till stora statliga infrastrukturprojekt. Trovärdigheten kommer inte när projekten är klara, utan genast när det står klart att de kommer att genomdrivas.

Bara projekt som har högsta möjliga produktivitet och är tillräckligt stora kan skapa trovärdighet för Sveriges ekonomi. För att kunna ge högsta potentialitet för produktivitet, behöver projekten ha en så hög energitäthet som möjligt. Projekten behöver lyfta ekonomin till en ny infrastrukturplattform som har kapacitet att ge alla möjlighet att arbeta och göra det med en ny högre produktivitet. Den senaste nationella satsningen i något som åtminstone liknar något sådant var utbyggnaden av bredband och mobiltelefonin i hela landet eller när hälften av hela Sveriges energiförsörjning lades om från olja till kärnkraft på endast tio år.

Det handlar bland annat om följande:

- Nationellt magnetstågsnät för persontrafik och medeltungt gods i 500 km/h och mer.
- Tunnlarna under Öresund och till Finland.
- Den nya generationen snabbgående fartyg och hamninfrastruktur.
- Uppkoppling till nya utvecklingsregioner genom samarbete med Sidenvägsprojektet för att nå ända bort till Kina, Indien, Afrika och Amerika, liksom till den arktiska kusten i Nordnorge och Nordostpassagen.

- Nya stora kärnkraftverk med redan beprövad och godkänd teknik för att snabbt klara elektrifieringen av transporter och full sysselsättning.
- Samtidig utveckling av fjärde generationens kärnkraft för elkraft men också industriprocesser och isotoptillverkning.
- Bostadsprogram för vackra och högeffektiva stadsområden.

Utred hur bankerna har svenska folket som krockkudde

Svenska folket har reagerat på bankernas orimliga vinster, bonusar, jäviga rådgivning om placeringar, fonder för spekulation i mat/svält, riskabla egenhandel, försäljning av förlustoptioner till kommuner, minskade kontanthantering, krångel vid bankbyte, orimliga realräntor vid bostadslån och njugghet med företagslån. Bankerna har givits företräde framför hela den övriga ekonomins utveckling. I stället för att vara en strikt serviceverksamhet för samhället, har bankernas egenintressen alltmer tillåtits dominera svenska ekonomin så att svenska folket på allt fler sätt tvingas ställa upp som krockkudde när banker är i kris.

När Anders Borg var finansminister avslöjade han att politiken att hålla tillbaka statens investeringar är för att ha 50 miljarder i reserv för att klara nästa bankkris. I själva verket har investeringar hållits tillbaka till förmån för finansiell spekulation och skuldbetalningar till bankerna i 40 år. Bankerna har givits närmast total frihet att skapa och fördela nästan all kredit i landet. Resultatet är att bankerna kunnat styra krediterna till de bubblor det tjänat mest på, medan den reala produktionen, trots den gigantiska sedeltryckningen, sett pengarna rulla förbi.

Bankrättsföreningen har länge påpekat att bankerna, trots tiotusentals företagskonkurser i bankkrisen 1987-93, fortfarande har rätt att utan orsak omedelbart dra in en kredit och tvinga till sig företagstillgångar. Det som 50.000 svenska företag utsattes för var en mycket omfattande bail-in som betalade denna svenska bankkris. Sönderslagningen av dessa företag betydde att 300.000 arbeten gick till spillo och den minskade skatteintäkten ledde till en förödande åtstramning. I efterhand har svenska företrädare förespråkat denna krislösning internationellt,

som en modell för att se till att stater inte behöver betala stöd till bankerna i en bankkrasch.

Rättslösheten accentueras av de incestuösa förhållandena mellan bankerna och närstående holdingbolag och riskkapitalbolag. Fortfarande finns ingen utredning av några ansvariga inom storbankerna för 2008 års bankkrasch. Bankernas försäljning av förgiftade värdepapper och Liborskandalens påverkan på Sverige utreds inte och inte heller bankernas tvättning av pengar från narkotikahandel liksom från den organiserade brottslighetens närmast legaliserade inkassoverksamhet för Sveriges omfattande svarta ekonomi.

Skydda hemmen och bostadskreditgivningen inför en krasch:

Bankerna har också hållits under armarna genom satsningen på PPM-debaclet, IT-hajpen, riskkapitalbolagen, privatiseringar och Riksbankens massiva likviditetspumpning för att hålla uppe bostads- och aktiebubblor. Chocken blev total för hårt arbetande bolånekunder när vice riksbankschefen E O Svensson hösten 2012 sa att bankernas extra bolånevinster var en fördel för stabiliseringen av banksystemet i Sverige. Det betyder att bolånetagarna är krockkudde för banker som i kris kan höja realräntorna för att stabilisera finanssystemet.

Lån till småföretag försvåras nu av ökade krav på säkerheter och orimligt höga krav på egen finansiering. De små företagen straffas hårt genom schablonmässiga bedömningar av kreditvärdigheten. För att återföra bankerna till sin kärnverksamhet behöver banktjänstemännen komma ut från kontoren och lära känna företagen och dess branscher för att kunna säkra krediten i företagsverksamheterna, i stället för att bara kräva de säkerheter som finns på papper, ofta som företagarens hus och privata tillgångar eftersom detta system har gjort att företagarnas privata familjebostad också i ökad utsträckning gjorts till krockkudde för banker i kris.

Istället borde boende, familjesammahållning och lokalt nätverksbyggande skyddas för företagare men också för bolånetagare som i finansiella kriser riskerar att tvingas lämna sina hem. Bolånetagare som i krisen inte kan klara sina bolånebetalningar skall inte vräkas utan

tillåtas bo kvar mot en skälig hyra bestämd av en myndighet. Hyran betalas till nya bostadsbanker. Kassaflödet av hyresinbetalningar utgör grund för fortsatt bostadskreditgivning. När finanskris och hyperinflation stabiliserats omräknas hyran till en ny bostadsskuld, där hyran motsvarar betalningarna för ränta och amortering. Den nya låneskulden överförs till statligt garanterade bostadslånekassor med låg ränta (hypotek). De nya bostadsskulderna avräknas mot de gamla bostadsskulderna till banken utan att staten tar på sig förlusterna. På så sätt prioriteras människor och fungerande nätverk i lokalsamhällena, framför värdepapper, massvräkningar, tomma hus och ödekvarter.

Diskussionen om bankdelning i Riksdagen

Många problem skulle lösas med en bankdelning enligt Glass-Steagall. Trots ilskan mot bankerna är det en dånande mediatystnad kring frågan. Enbart när Vänsterpartiet och Miljöpartiet agiterat har frågan släppts in i de nationella medierna och riksdagsdebatten. Riksdagsdebatten om dessa motioner, som gällde om svenska folket skall rädda banker 4,5 gånger så stora som BNP, bemöttes med total tystnad i media.

Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner för bankdelning, motionerna 2012/13:Fi201 resp. 2012/13:Fi298, har väsentligt breddat kunskaperna om möjligheten för Sverige att återgå till en uppdelning av bankerna. Mp nämner Glass-Steagall i motionen och formulerar förslaget till riksdagsbeslut så här: "Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda en ny lagstiftning för den svenska banksektorn i syfte att separera affärsbanker från investmentbanker samt begränsa den statliga bankgarantin till de förra." Motionerna har lagt grunden för en snabb beslutsprocess i Riksdagen om svenska regeringen beslutar att införa bankdelning.

Eftersom sådan lagstiftning har funnits förut och uppdelningen finns kvar i form av två olika lagar, nu sammanlänkade, vilka reglerar respektive område för affärsbanks- respektive värdepappershandelsverksamhet behövs dock ingen utredning som Miljöpartiet krävde. Precis som när bankdelningen togs bort 2004 borde regeringen kunna snabb-bereda frågan på departementet och efter en kort remiss snabbt kunna lägga fram en proposition till riksdagen.

Återinförande av villkoren från Fondkommissionärlagen 1919

Även i lagen Värdepappersmarknadslagen måste spekulering motverkas. I den tidigare Lagen om fondkommissionsrörelse från 16 maj 1919 förbjöds fondkommissionären "för egen räkning idka handel med fondpapper" samt "må icke åtaga sig att förmedla affär i fondpapper, vilken uppenbarligen har karaktär av spekulering, åt någon, som ännu ej uppnått myndig ålder, eller åt någon, som, enligt vad kommissionären vet eller borde veta, av oerfarenhet eller lättsinne ägnar sig åt affärer av nämnda art i större utsträckning än som med hänsyn till hans tillgångar kan anses rimligt. Ej heller må fondkommissionär uppmuntra personer, vilka uppenbarligen sakna nödig erfarenhet i ekonomiska förhållanden, till att spekulera i fondpapper."

Lagen slog också ned på jävsproblematiken med krav på stenhård tystnadsplikt: "Fondkommissionär må icke obehörigen yppa uppdragsgivarens affärsförhållanden, varom kommissionären i denna sin egenskap erhållit kännedom, eller i strid med uppdragsgivarens intresse begagna sig av sin kännedom i berörda hänseende." I den amerikanska Glass-Steagall-lagen går man mycket längre för att stävja jäv än så, genom att förbjuda all personalblandning för ägande, styrelsedeltagande, ledning, arbete eller revision mellan affärsbanker och finansbolag. Se nedan i bilaga 1.

Direkta förbud mot derivathandel och naken blankning måste också införas för att återföra finanssystemet till de uppgifter att främja realekonomi och handel det ursprungligen fick sina privilegier för. Volymerna av spekulering och robohandel bör också hållas tillbaka med en promilles transaktionsskatt, eller börsavgift, för varje affär, en skatt som inte betyder något i förhållande till värdet på en enstaka avräkning, men blir avgörande för att begränsa masstransaktioner.

En omfattande pseudodebatt om bankdelning

I den omfattande debatten om bankdelning har det framförts en rad icke-fungerande pseudoalternativ till en riktig ägarmässig bankdelning enligt Glass-Steagall.

Under Reinfeldt-regeringen förespråkades att staten skulle minska sina kostnader genom att i händelse av kris ta över fallande banker och låta ägarnas kapital ta smällen. Detta gick bra med de små bankerna Carnegie och HQ eftersom de kunde säljas snabbt innan de andra bankerna hamnat i kris. Samma tur hade inte Storbritannien när man i bankkrisen 2008 nationaliserade bankerna Northern Rock, Royal Bank of Scotland och Lloyds. Det medförde att staten åkte på att betala deras enorma förluster långt större än ägarkapitalet.

I Obamas stora finansreform, som går under namnet Dodd-Frank, ingår den så kallade Volcker-regeln (uppkallad efter den förre amerikanske centralbankschefen Paul Volcker). Den ska hindra handel med vissa riskabla värdepapper, men är ifrågasatt för att den lämnar stora kryphål för spekulation. Banken J.P. Morgan-Chase kunde förlora 6-7 miljarder dollar i London genom manipulationer av den globala marknaden för kreditderivat, trots att man tekniskt sett följde den tänkta Volcker-regeln.

Vickers-stängslet (föreslaget av den brittiska oberoende bankutredningen ledd av Sir John Vickers) innebär att man sätter upp ett stängsel (eng. "ring-fence") runt kundernas insättningar för att skydda dem från att hamna i spekulationsverksamheter, men inom samma bankkoncern. Förslaget har skärpts av en parlamentarisk utredning ledd av den konservativa parlamentsledamoten Andrew Tyrie, som menar att man måste "skicka el genom stängslet" för att det ska fungera, men fortfarande kan förluster och "överskottskapital" fördelas mellan bankens olika avdelningar, så det blir ingen skillnad mot dagens blandade "universalbanker".

Liikanenrapporten (framlagd av den finske riksbankschefen Erkki Liikanen till EU-kommissionen 2 oktober 2012) föreslog en icke-fungerande uppdelning inom bankkoncernerna liknande Vickers-stängslet. Inte någon av dess pseudobankdelningar genomfördes av EU.

Bankdelning ger uppsving för näringslivet

För svenska bankerna skulle en bankdelning leda till ett uppsving för ett mycket närmare samarbete med näringslivet och de stora satsningar som krävs för att bygga upp den svenska infrastrukturen och produktionen

En bankdelning innebär att värdepappershandlande finansverksamheter tvingas ta eget ansvar för sin spekulatöns ekonomi. För allmänheten och företagen innebär det att de inte längre hålls som gisslan för risker som inte är deras egna. Det är den viktigaste delåtgärden för att komma ur den finansiella krisen där Riksbanken öser ut pengar och skapar en skuldexplosion för både bostäder och spekulativa verksamheter.

Promemorians blyxtbelysning av bankernas risktagande måste välkomnas för att det öppnar för en debatt om hur Sverige som nation i den kommande finansiella stormen skall överleva, växa och delta i lösningar för de globala ödesfrågorna.

Detta ärende har utarbetats med beaktande av internationella Schillerinstitutets omfattande medverkan i debatten om bankdelning. Se även nedan bifogad artikel och svensk översättning av amerikansk lagstiftning för bankdelning enligt den tidigare lagen Glass-Steagall

Högaktningsfullt

Civilekonom Ulf Sandmark

Ordförande för Schillerinstitutet i Sverige

0736937896

Bilaga1. Glass-Steagall översatt till svenska

Glass-Steagall översatt till svenska med utgångspunkt från kongressledamoten Marcy Kapturs motion i representanthuset för att ordagrant återinföra lagen. Motionen på engelska xxx.

Den amerikanska kongressledamoten Marcy Kapturs motion H.R.1489 om en lag för

återgång till klok bankverksamhet 2011

112:e kongressen I Representanthuset

Den 12 april 2011 har ledamoten Kaptur, tillsammans med ledamöterna Moran och Jones, lagt fram följande motion som hänvisats till Finansutskottet.

Motion H.R.1489

För att återkalla vissa bestämmelser i Gramm-Leach-Bliley-lagen* och återinföra uppdelningen mellan affärsbanker och värdepappershandel, enligt bestämmelserna i 1933 års Banklag, även kallad Glass-Steagall-lagen, och för andra åtgärder

Beslutar USA:s Senat och Representanthuset att

Sektion 1: Kortrubrik:

Denna lag kan kallas 2011 års lag för återgång till klok bankverksamhet

Sektion 2 Återinförande av Glass-Steagall:

a) En mur mellan affärsbanker och värdepappershandel återinförs i sektion 18 av den federala insättargarantilagen (12 U.S.C. 1828), ändrad enligt sektion 615(a) i Dodd-Frank-lagen** för en reformering av Wall Street och konsumentskydd, genom tillägg i slutet av följande stycke:

(aa) Begränsning av värdepappersanknytningar

(1) Förbud mot anknytning mellan ett försäkrat insättningsinstitut och investeringsbank eller värdepappersbolag - Ett försäkrat insättningsinstitut får ej vara eller bli anknutet till någon mäklare eller handlare, någon investeringsrådgivare, något investeringsbolag, eller någon annan person som i huvudsak ägnar sig åt emission, lämnande av garanti för emission, försäljning, eller distribution i parti eller minut eller i konsortium av aktier, annat bevis om delaktighet i bolag, obligationer, växlar eller andra värdepapper.

(2) Förbud för tjänstemän, chefer och anställda för värdepappersbolag att tjänstgöra i styrelser för insättningsinstitut.

(A) I allmänhet – En person som är tjänsteman, chef, partner eller anställd hos någon mäklare eller handlare, någon investeringsrådgivare, något investeringsbolag, eller någon annan person som i huvudsak ägnar sig åt emission, lämnande av garanti för emission, försäljning, eller distribution i parti eller minut eller i konsortium av aktier, annat bevis om delaktighet i bolag, obligationer, växlar eller andra värdepapper, får inte samtidigt tjänstgöra som tjänsteman, chef, anställd eller annan institutionsanknuten part för något försäkrat insättarinstitut.

(B) Undantag – Stycket (A) skall ej gälla för en individ som annars enligt stycket skulle varit förhindrad, om den ansvariga federala bankmyndigheten, med förordning för begränsat antal fall, att tjänstgöring för sådan person som tjänsteman, chef, anställd eller annan institutionsanknuten part för något försäkrat insättarinstitut inte skulle otillbörligt påverka investeringsbeslut för insättarinstitutet eller för de råd institutet ger till kunder.

(C) Avslutning av verksamhet – Förutom tillämpningar av stycke (B), skall varje person beskriven i stycke (A), som vid beslutet av 2011 års lag för återgång till klok bankverksamhet har tjänst som tjänsteman, chef, anställd eller annan institutionsassocierad

part för något försäkrat insättarinstitut skall avsluta sådan tjänst så snart det är praktiskt möjligt efter ett sådant beslutsdatum och senast vid utgången av en 60-dagarsperiod med början vid ett sådant datum.

(3) Avslutning av existerande anknytning -

(A) Ordnad avveckling av existerande anknytning – Varje anknytning mellan ett försäkrat insättarinstitut med mäklare eller handlare, investeringsrådgivare, investeringsbolag eller annan person vid beslutet av 2011 års lag för återgång till klok bankverksamhet förbjuden enligt paragraf (1) skall avslutas så snart det är praktiskt möjligt och senast vid utgången av tvåårsperioden med början vid ett sådant beslutsdatum.

(B) Tidigarelagd avveckling – Den ansvariga federala bankmyndigheten kan, efter möjlighet att framföra klagan givits, när som helst upphäva den föregående paragrafens eftergift om fortsatt anknytning till slutet den period som angavs där, om myndigheten beslutar enligt syftet med detta stycke och 2011 års lag för återgång till klok bankverksamhet att en sådan åtgärd är nödvändig för att förhindra orättmätig ansamling av tillgångar, minskad eller orättvis konkurrens, intressekonflikter eller osund bankverksamhet och om det är i det allmänna intresset.

(C) Förlängning - Förutom avslutning enligt stycket (B), kan den ansvariga federala bankmyndigheten förlänga tvåårsperioden som nämndes i stycke (A) från tid till annan för varje enskilt försäkrat insättarinstitut i ej mer än sex månader åt gången, om enligt myndighetens bedömning en sådan förlängning inte skulle vara skadlig för det allmänna intresset, dock skall ingen sådan förlängning tillåtas att sammanlagt överstiga ett år.

[Härefter följer endast definitioner och hänvisningar till rättsfall samt sektion 3 om återkallande av tidigare lagar, övergångsbestämmelser samt slutligen i sektion 4 rapportskyldighet för myndigheterna att till kongressen rapportera om någon förlängning eller tidigarelagd avveckling gjorts.]

** Hittills har sammanlagt 58 kongressledamöter sponsrat motionen.*

*** Gramm-Leach-Bliley-lagen var den lag som 1999 upphävde bankdelningslagen Glass-Steagall från 1933. Denna motion innehåller därför mängder av korrigeringar av just Gramm-Leach-Bliley-lagen.*

**** Dodd-Frank-lagen var den tandlösa finansreform som genomfördes under president Barack Obama 2010, vilket också gör att dess ändringar måste korrigeras för att en effektiv bankreglering skall kunna genomföras.*

Bilaga 2 Artikel i ärendet införd i tidningen Realtid.

Debattartikel i [Realtid Opinion](#)

Publicerad 2021-06-09

"Bankskatt alldeles för otillräcklig åtgärd"

Nu behöver det svenska utlandsbiståndet, men framför all svensk industri-, handels- och kreditpolitik, riktas om för att vi skall kunna delta internationellt i byggandet av den breda infrastruktur som pandemivård kräver utöver vacciner. Det skriver Mats Lönerblad och Ulf Sandmark.

<https://www.realtid.se/debatt/bankskatt-alldeles-otillracklig-atgard>